

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS

VYHLÁSENIE IFLA O PÔVODNÝCH, TRADIČNÝCH ZNALOSTIACH

© Copyright: International Federation of Library Associations and Institutions, 2002
Povolenie IFLA pre Spolok slovenských knihovníkov – Slovak Librarians Association
Preklad: Ing. Silvia Stasselová, 2008
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií (*The International Federation of Library Associations and Institutions*, IFLA) vyhlasuje, že každý človek má základné právo na prístup k poznatkom, výsledkom kreatívneho myslenia a intelektuálnej činnosti a má právo vyjadrovať svoje názory verejne.

IFLA uznáva skutočnú hodnotu a význam pôvodných, tradičných znalostí a znalostí miestnych spoločenstiev, ako aj potrebu brať ich do úvahy v celkovom kontexte bez ohľadu na definovanie týchto pojmov a ich používanie.

IFLA poukazuje aj na ďalšie potrebné kroky:

- uvedomovať si význam, dôležitosť a hodnotu integrácie pôvodných, tradičných znalostí a znalostí miestnych spoločenstiev pri riešení niektorých zložitých problémov súčasnosti a podporiť ich využitie pri plánovaní projektov a ich realizácii,
- chrániť pôvodné, tradičné znalosti a znalosti miestneho spoločenstva v prospech pôvodného obyvateľstva i v prospech zvyšku sveta, pretože je zraniteľné nielen tým, že býva zneužívané a využívané, ale najmä pre úbytok staršej generácie a výrazný pokles týchto znalostí odovzdávaných mladším generáciám pod tlakom súčasnej modernizácie,
- zavádzať efektívne mechanizmy pre transfer technológií, budovanie kapacít a ochranu pred zneužívaním v súlade s Konvenciou o biologickej rozmanitosti, Konvenciou Medzinárodnej organizácie práce (*The International Labour Organization*, ILO) č. 169 a ostatnými konvenciami, ktoré sa týkajú trvalo udržateľného rozvoja a záujmov pôvodného obyvateľstva.

IFLA si uvedomuje, že charakter pôvodných, tradičných znalostí neumožňuje zaznamenávať ich v tlačenej, elektronickej alebo audiovizuálnej forme, ale v záujme ich uchovávaní, stáleho prístupu a spracovania knižnicami a archívom odporúča:

- zavádzať programy zamerané na zhromažďovanie, uchovávanie a šírenie pôvodných, tradičných zdrojov znalostí z miestnych spoločenstiev,
- sprístupňovať a propagovať informačné zdroje, ktoré podporujú výskum a vzdelávanie o miestnych pôvodných znalostiach, ich význame a využití v modernej spoločnosti,
- zverejňovať hodnotu, prínos a význam pôvodných a miestnych tradičných znalostí pre nepôvodné aj pôvodné obyvateľstvo,
- zapájať starších ľudí a komunity do vytvárania informačných zdrojov a vzdelávania detí, aby sa naučili chápať a oceňovať tradičné znalosti a pocit identity, ktorý súvisí s pôvodnými znalostnými systémami,
- naliehať na vlády, aby knihy a iné záznamové médiá o miestnych pôvodných, tradičných znalostiach oslobodili od dane z pridanej hodnoty,
- podporovať uznanie princípov duševného vlastníctva na zabezpečenie riadnej ochrany a využívania pôvodných, tradičných znalostí a dedičstva, ktoré z nich pochádza.

Spracované na základe uznesenia z 15. Stálej konferencie knižničných asociácií východnej, strednej a južnej Afriky (SCECSAL) 2002.

Schválené Správnou radou IFLA v decembri 2002 v Haagu.